

**Wytyczne do I Konkursu Literatury i Języka Polskiego
dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej
oraz dla Uczniów szkół podstawowych w szkołach polskich przy przedstawicielstwach
dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych
Rzeczypospolitej Polskiej oraz w sekcjach polskich we Francji
w roku szkolnym 2022/2023**

Etap szkolny - pisemny

Uczniowie wybierają jedno z dwu zaproponowanych niżej zagadnień i czytają dwie zaproponowane do tego zagadnienia lektury. Powinni przypomnieć sobie także inne lektury (mogą to być lektury szkolne), tematycznie zbieżne z wybranym zagadnieniem, do których będą mogli się odwoływać, pisząc rozprawkę. Komisja szkolna przeprowadza zawody w dowolnym terminie umożliwiającym zgłoszenie do zawodów II stopnia, zatem przed 22 stycznia 2023 r. Wykorzystuje w tym celu tematy podane poniżej. Uczniowie piszą w szkole, w chwili pisania nie mogą mieć ze sobą tekstów literackich, notatek ani żadnych innych pomocy. Zawody przeprowadzane są stacjonarnie.

Zagadnienie I.

Literackie podróże – poznawanie siebie i świata

Wybierz jeden z podanych tematów. W swojej pracy odnieś się przynajmniej do dwóch utworów z podanej listy oraz innych, samodzielnie wybranych (mogą to być lektury szkolne).

Tematy:

- 1) Warto poznawać świat. Napisz artykuł do gazetki szkolnej, zachęcający do podróży. Odwołaj się do doświadczeń literackich bohaterów.
- 2) Napisz list do przyjaciół zawierający relację z podróży, które odbyłeś/odbyłaś z bohaterami wybranych utworów literackich. „Moja podróż marzeń”.
- 3) Napisz ofertę biura podróży, w której przekonasz klientów do wędrówki śladami wybranych postaci literackich.

Lektury obowiązkowe:

1. Dorota Terakowska, *Córka Czarownic*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2022 lub inne wydania (wyd. 1: Chotomów 1991).
2. Adam Bahdaj, *Podróż za jeden uśmiech*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2019 lub inne wydania (wyd. 1: Warszawa 1964).

Lektury uzupełniające:

1. Jules Verne, *W 80 dni dookoła świata*, przekład Zbigniew Florczak, Wydawnictwo Wilga, Warszawa 2019 lub inne wydania w tym przekładzie (wyd. 1: Warszawa 1952).
2. Catherine Clément, *Podróż Teo*, przekład Adam Szymanowski, Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 1999
3. Ryszard Kapuściński, *Droga do Kumasi; Ja, biały; W cieniu drzewa, w Afryce*, w: tegoż, *Heban*, Agora, Warszawa 2008 lub inne wydania (wyd. 1: Warszawa 1998).

Zagadnienie II.

Planeta – przyroda – my. Jak literatura uczy rozumienia natury

Wybierz jeden z podanych tematów. W swojej pracy odnieś się przynajmniej do dwóch utworów z podanej listy oraz innych, samodzielnie wybranych (mogą to być lektury szkolne).

Tematy:

1. „Wy, ludzie. Wszystko niszcycie...” – mówi łania bohaterowi „Paxa” Sary Pennypacker. Niszczymy czy troszczymy się o przyrodę? Odpowiedz łani, przywołując literackie przykłady działań człowieka.
2. Czego zwierzęcy bohaterowie uczą swoich ludzkich przyjaciół? A czego nauczyły ciebie?
3. Opisz rozmowę ze swoim ulubionym zwierzęciem (zakładając, że i ono przeczytało te same książki, co ty). Przedstaw w tym dialogu różnice i podobieństwa doświadczenia świata przez człowieka i inne żywe istoty.

Lektury obowiązkowe:

1. Adolf Dygasiński, *Zajac*, wydanie dowolne (zalecane wydania ze słownikiem trudniejszych wyrazów).
2. Cezary Harasimowicz, *Mirabelka*, Wyd. Zielona Sowa, Warszawa 2018 (lub wydanie następne).

Lektury uzupełniające:

1. Sara Pennypacker, *Pax*, przekład Dorota Dziewońska, Wyd. IUVI, Kraków 2016.
2. Colin Thiele, *Chłopiec z burzy*, w: tegoż, *Chłopiec z burzy i inne opowiadania*, przekład Danuta Górską, Janusz Ochab, Robert Waliś, Wyd. Albatros, Warszawa 2019.
3. Yann Martel, *Życie Pi*, przekład Zbigniew Batko, Wyd. Znak, Kraków 2003.

Etap I – regionalny online (pisemny)

Uczniowie piszą wypracowanie na temat podany przez organizatorów w chwili rozpoczęcia tej części oraz rozwiązują test językowy.

Przygotowując się do niego uczniowie powinni w miarę możliwości przeczytać dwie kolejne lektury z drugiego zagadnienia, tak by poszerzyć zakres możliwych odwołań do utworów literackich.

Przygotowują się do rozwiązania testu z zakresu nauki o języku. Poprawne rozwiązanie testu językowego wymaga zastosowania w sposób sfunekjonalizowany wiedzy z zakresu poprawności językowej, składni, fleksji, słowotwórstwa, frazeologii oraz semantyki, stylistyki – w zakresie podstawy programowej (szkoła podstawowa, klasy IV-VIII).

Etap II – regionalny online (ustny)

Do części ustnej uczeń przygotowuje się do rozmowy na temat zaproponowanych wierszy. Utwory (tytuły i teksty), pytania i literaturę przedmiotu podano na stronie internetowej OLJP-SP [link].

W części ustnej uczestnik dokonuje głosowej interpretacji wylosowanego wiersza, a następnie jurorzy przeprowadzają z nim rozmowę. Uczestnik losuje dwa spośród wierszy wskazanych przez KG. Dysponuje określonym czasem (ok. 20 minut), aby dokonać wyboru jednego spośród nich oraz przygotować się do interpretacji głosowej i rozmowy z jury. Przed rozpoczęciem głośnego odczytania utworu uczestnik wskazuje komisji, który wiersz wybrał, a jurorzy

informują uczestnika, czy powinien przeczytać głośno całość wiersza, czy też tylko jego część, a jeśli część – którą dokładnie (od wersu numer xx do wersu numer xx). Ta część zawodów powinna mieć charakter dialogowy. Komisja sprawdza i ocenia umiejętność zinterpretowania utworu literackiego, poziom i samodzielność przygotowania, znajomość reguł poetyki, kontekstów biograficznych, spójność wypowiedzi, spójność interpretacji utworu, poziom kultury języka, a także reaktywność ucznia, to znaczy umiejętność zmierzenia się z pytaniem i udzielenia na nie odpowiedzi, wejścia w żywy dialog z komisją – w zakresie wskazanym w podstawie programowej. Oczekiwany poziom przygotowania uczestników – wystarczający do uzyskania oceny bardzo dobrej na zakończenie nauki przedmiotu, a zarazem wymagany od absolwenta szkoły podstawowej.

Etap III – zawody finałowe

Zawody finałowe realizowane są dwuetapowo:

- Etap pierwszy pisemny zawodów finałowych odbywa się w miejscu zamieszkania. Uczeń pisze rozprawkę na jeden z tematów przedstawionych do wyboru przez Komitet Główny oraz test z zagadnień językowych.
- Etap drugi ustny odbywa się w Warszawie/Konstancinie-Jeziornie. Uczestnik odpowiada na jeden z tematów o charakterze problemowym, związanych z określonymi zjawiskami w literaturze, motywami, wątkami itp. Tematy te są opracowywane przez KG OLiJP-SP i podawane wcześniej do wiadomości (znajdują się na stronie internetowej OLiJP-SP). Dalsze informacje podane zostaną na stronie internetowej [\[link\]](#).